

Država odbija pozicionirati resurse na prvoj crti bojišta kako bi osigurala visok zdravstveni status poljoprivrednih usjeva

Автор(и): Растителна заштита

Дата: 14.02.2021 Брой: 2/2021

Nadolazeća kampanja zaštite bilja usmjerena na postizanje visokog zdravstvenog statusa triju strateških, strukturu određujućih poljoprivrednih kultura u Bugarskoj – **suncokreta, kukuruza i uljane repice**, koje su u fokusu posebne pozornosti u ovom broju časopisa "Zaštita bilja", ponovno otvara prostor za profesionalni dijalog među sudionicima u ovom vrlo složenom, dinamičnom i promjenjivom okruženju, koje obuhvaća stupanj zakorovljenosti i vrstu korova, snagu i raspon patogenog potencijala, sastav i ponašanje štetnika u nestabilnoj klimatskoj sredini.

Polazište u ovom problematičnom slučaju, koji se tiče svih poljoprivrednih kultura, nesumnjivo je način strukturiranja informiranog izbora sredstava za zaštitu bilja i tehnologije za njihovu primjenu. Profil informiranog izbora uključuje dostupnost različitih vrsta znanja. Prvo od njih je sposobnost predviđanja razvoja fitosanitarne sredine u specifičnim uvjetima. Drugo je odabir učinkovitih, kvalitetnih proizvoda i njihova primjena na najprikladniji način. Kakva je praksa u našoj zemlji, kakva je stvarna situacija? Specifičnosti današnje poljoprivredne proizvodnje zahtijevaju najvišu moguću razinu povezanosti i zajedničke odgovornosti među sudionicima ove misije – operativna uprava, znanost, obrazovanje, poslovni sektor. Ova povezanost pretpostavlja "proizvodnju" informacijskog proizvoda, istinskog informacijskog proizvoda, koji je očajnički potreban za odabir pouzdanih rješenja u neizvjesnom okruženju, za postizanje održivosti i visokog zdravstvenog statusa uzgojenih poljoprivrednih kultura.

Pogledajmo kakvo je sudjelovanje operativne uprave u ovom procesu. Prije nekoliko godina ukinuta je Nacionalna služba za zaštitu bilja (NPPS). Njezini su dijelovi prišiveni poput zakrpa na novoosnovanu Bugarsku agenciju za sigurnost hrane (BFSA). Ideja o cjelovitosti i autonomiji zaštite bilja unutar nove mega-strukture pokopana je olako, s maksimalnom dozom kratkovidosti. Trenutačni Odjel za zaštitu bilja unutar BFSA-e predstavlja šačica stručnjaka s vezanih ruku. Njihov se profesionalni kapacitet ne može koristiti kako je zamišljeno. Drugim riječima: ovaj administrativni patuljak bez moći, koji se smatra instrumentom s regulatornim funkcijama, a čiji opis posla također uključuje obvezu upravljanja zaštitom bilja na nacionalnoj razini, temeljenu na predviđanju i upozorenju, nikome ne služi!

A kakva je uloga Poljoprivredne akademije u poticanju suradnje među istraživačima zaštite bilja – herbologima, entomolozima, fitopatolozima – razasutim tu i tamo po institutima unutar sustava Akademije, kako bi se povećala učinkovitost rada ovog vrijednog znanstvenog resursa? Odgovor je: Poljoprivredna akademija nema stav ili mišljenje, niti ikakve planove za promjenu... Ili bolje rečeno, ima! Stavila je Institut za zaštitu bilja u Kostinbrodu pod "kišobran" Instituta za pedologiju "N. Pushkarov". Ova čudna simbioza dokinula je njegovu autonomiju. Nekoliko istraživača koji su tamo ostali ne bave se praktičnim pitanjima zaštite bilja. Dominantni čimbenik u njihovoj aktivnosti, prema riječima ravnateljice prof. Olje Karadžove, je njihovo sudjelovanje u europskim projektima usmjerenim prema temeljnim znanstvenim otkrićima!

Što se tiče Nacionalne poljoprivredne savjetodavne službe (NAAS), kojoj su donedavno polagane velike nade za povećanje svijesti i profesionalnih vještina poljoprivrednih proizvođača, usmjeravanje njihovih praksi (uključujući mjere zaštite bilja) u pravom smjeru, sudjelovanje u izgradnji nove, više razine povezanosti među sudionicima u poljoprivrednoj proizvodnji, razočaranje je potpuno. Svaki dan (nažalost) donosi dokaze da je ovaj projekt jalov, proizvod birokratske izrade. Krhka predodžba da će se stvari uskoro dogoditi ili će konačno dobiti

zamah isparava poput dima. Ova tužna slika sugerira da projekt nikada zapravo nije zamišljen da funkcioniра како је zamišljeno, као активно ангажирани партнер домаће пољопривреде. Vrijeme је показало да такве државне институције, такви лажни ауторитети, никоме не служе, а поготово не људима који раде на пољу. Видјели смо довољно корака у кривом смјеру, скупе експерименте и ирационалне одлуке. Још једном смо уплетени у узалудну потјеру за илузијама!

Koja su jamstva za postizanje visokog zdravstvenog statusa suncokreta, kukuruza i uljane repice u našoj zemlji pod neizvjesnom klimatskom i fitosanitarnom sredinom – to je tema ovog broja časopisa "Zaštita bilja". Pokušali смо podsjetiti нашу читатељску публику које су институције одговорне за информирани избор средстава за заштиту биља и технологија за њихову исправну примјену. Из наведених примјера, надамо се, јасно је да држава, представљена Министарством пољопривреде, хране и шумарства и његовим структурима – BFSA-ом, Пољопривредном академijом и NAAS-ом – не судјелује конструктивно у припреми пољопривредне заједнице за структурирање алата за своју праксу заштите биља.

U ovom trenutku, istaknuti analitičari i komentatori sa širokim znanjem o temi vjerojatno će nas ljubazno podsjetiti da propuštamo uočiti ulogu predstavništava multinacionalnih agrokemijskih tvrtki u oblikovanju informiranog izbora. Utišat ćemo ove zabrinute glasove. Evo što mislimo o tome. Najviša klasa zaštite bilja, koju predstavljaju vodeće svjetske agrokemijske tvrtke, prisutna је оvdje у Bugarskoj. Timovi ових tvrtki, састављени од професионалних стручњака с угледним агрономским квалификациjама, дјелују према свим тржишним правилима у изразито конкурентном окружењу. Tvrtke одржавају активан дијалог са својим партнерима – distributerима и крајњим корисницима. Пољопривредни произвођачи у земљи имају привилегију и прилику примати објективне, креативне, тачне и ажуrne информације о сваком производу из комерцијалног портфелја сваке од ових tvrtki, слушати презентације, примати конзультације на властитим пољима и посјећивати демонстрацијске платформе tvrtki дилјем земље. Ова висока професионална активност на корпоративној разини несумњиво утиче на формирање мишљења, избора и ставова о једном или другом производу, једној или другој технологији. Међутим, то ни на који начин не значи да трговачка друштва на тржишту пестицида чине бесмисленим, подцјенјују или занемарују ставове других судионика у процесу развоја специфичних стратегија заштите биља.

Država је дужна активно судјеловати у организацији пољопривредне производње, у инжењерингу оперативних планова за učinkovito дјеловање против штетне фитосанитарне средине. То је тим потребније јер је бугарска пољопривреда ушла у слjedeћу фазу свог интензивног, интегрiranог и позицијског развоја. Производња се врло брзо трансформира, на широком фронту – концепти "зелене" политике и прецизне пољопривреде више нису нејасни будући хоризонти већ садашња стварност. Улога и судјеловање заштите биља, као дијела овог великог процеса обнове, захтијевају нову

vrstu povezanosti i dijeljenja odgovornosti među svim sudionicima na prvoj crti bojišnice koji rade intelektom i idejama kako bi postigli visok zdravstveni status poljoprivrednih kultura.

Poanta je da i bugarska država i multinacionalne tvrtke agrokemijske industrije imaju zajednički cilj – da naša poljoprivreda bude održiv, rastući i profitabilan sektor nacionalnog gospodarstva. Međutim, pristup postizanju ovog visokovrijednog ekonomskog cilja trenutačno je različit. Ostaje dojam da je država Bugarska mišljenja da su globalne tvrtke koje ovdje djeluju manje-više dužne mobilizirati sve svoje resurse, odgovornost i energiju da se to ostvari! Što, kao što možete pretpostaviti, isključuje koncept povezanosti između uprave, znanosti, obrazovanja i poslovnog sektora. Takav je stav neprihvatljiv i destruktivan, vodi u slijepu ulicu. Hitno je potrebno da država ispravi svoju politiku zaštite bilja.

Jer, kao što je dobro poznato, zaštita bilja je nezamjenjiv čimbenik u poljoprivrednoj proizvodnji!